

3 DZIEJE LITERATUR EUROPEJSKICH

pod redakcją Władysława Floryana

CZĘŚĆ DRUGA

75
s1070

LITERATURA BUŁGARSKA

LITERATURY NARODÓW JUGOSŁAWII

LITERATURA WĘGIERSKA

LITERATURA ALBAŃSKA

LITERACKIE DZIEDZICTWO CELTÓW

WPROWADZENIE OGÓLNE

LITERATURA IRLANDZKA

LITERATURA SZKOCKO-GAELICKA

LITERATURA W JĘZYKU *MANX*

LITERATURA WALIJSKA

LITERATURA KORNICKA

LITERATURA BRETOŃSKA

LITERATURA POLSKA W KONTEKŚCIE EUROPEJSKIM

PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO NAUKOWE · WARSZAWA 1991

SPIS TREŚCI

LITERATURA BULGARSKA

napisała HENRYKA CZAJKA

I. Uwagi wstępne	7
1. Rys historyczny (do końca w. XIV)	7
2. Sztuka	13
3. Inskrypcje kamienne	19
4. Folklor	21
II. Piśmiennictwo średniowieczne	24
1. Początki piśmiennictwa słowiańskiego	24
2. Piśmiennictwo w okresie niewoli bizantyńskiej	32
3. Piśmiennictwo XIII i XIV wieku	36
III. Literatura okresu niewoli tureckiej (od początku XV do połowy XVIII wieku)	40
IV. Literatura okresu odrodzenia narodowego (1762–1878)	45
1. Uwagi wstępne	45
2. Poezja	51
3. Dramat	54
4. Proza	54
5. Christo Botew	57
V. Literatura po wyzwoleniu (1878–1918)	59
1. Uwagi wstępne	59
2. Iwan Wazow	61
3. Nurt satyryczny	64
4. Nurt narodnicki	66
5. Poezja proletariacka	67
6. Modernizm	67
7. Symbolizm	72
8. Realizm	76
VI. Literatura okresu międzywojennego i wojennego	79
1. Uwagi wstępne	79
2. Od symbolizmu do realizmu	81
3. Grupa tzw. „wrześniowców”	87
4. Proza historyczna	89
5. Przedstawiciele nurtu realistyczno-obyczajowego i nurtu fantastyczno-groteskowego w prozie	90

6. Poezja witalistyczna	93
7. Poezja rewolucyjna	96
VII. Literatura po drugiej wojnie światowej	98
1. Uwagi wstępne	98
2. Literatura lat 1944–1956	99
3. Literatura po 1956 roku	104
A. Poezja i dramat	104
B. Proza	109
4. Tzw. „pokolenie kwietniowe”	113
A. Poezja	113
B. Proza i dramat	117
5. Najnowsza poezja i proza	121
Teksty w przekładach polskich	123
Opracowania	126

LITERATURY NARODÓW JUGOSŁAWII

napisał MARIAN JAKÓBIEC

I. Uwagi wstępne	131
1. Kraj i ludzie	131
2. Stosunki językowe	132
3. Początki historii	134
4. Pokrewieństwa i różnice kulturowe	142
II. Folklor	145
1. Uwagi wstępne	145
2. Pieśni mitologiczne i obrzędowe	146
3. Pieśni epickie	148
4. Proza ludowa	153
III. Piśmiennictwo średniowieczne	154
1. Uwagi wstępne	154
2. Kultura i piśmiennictwo średniowiecznej Słowenii	155
3. Kultura i piśmiennictwo średniowiecznej Chorwacji	157
4. Kultura i piśmiennictwo średniowiecznej Serbii	161
IV. Renesans i barok	173
1. Literatura Dubrownika i miast dalmatyńskich	173
2. Reformacja i kontrreformacja na ziemiach słoweńskich i chorwackich (XVI–XVII wiek)	186
V. Ku oświeceniu (wiek XVIII)	193
1. Uwagi wstępne	193
2. Oświecenie w Serbii	196
3. Oświecenie w Chorwacji	200
4. Oświecenie w Słowenii	202
VI. Odrodzenie narodowe i romantyzm (koniec XVIII – pierwsza połowa XIX wieku)	204
1. Początki literatury narodowej Serbów	204
2. Reforma językowa Karadźicia. Romantyzm w Serbii	206
3. Tzw. ruch ilirski. Romantyzm w Chorwacji	217
4. Romantyzm w Słowenii	226
VII. Realizm (druga połowa XIX wieku)	231
1. Uwagi wstępne	231
2. Realizm w Serbii	232

3. Realizm w Chorwacji	239
4. Realizm w Słowenii	247
VIII. Modernizm (przełom XIX i XX wieku)	251
1. Uwagi wstępne	251
2. Epoka modernizmu wśród Serbów	252
3. Modernizm w Chorwacji	261
4. Modernizm słoweński	270
IX. Literatura okresu międzywojennego	276
1. Uwagi wstępne	276
2. Literatura serbska	280
3. Literatura chorwacka	297
4. Literatura słoweńska	305
5. Początki nowoczesnej literatury macedońskiej	313
X. Literatura współczesna	317
1. Uwagi wstępne	317
2. Literatura w czasie wojny wyzwolenczej	321
3. Życie literackie dzisiejszej Jugosławii	323
4. Literatura serbska	326
5. Literatura chorwacka	343
6. Literatura słoweńska	353
7. Literatura macedońska	359
8. Pisarze trzeciego i czwartego pokolenia powojennego	364
Teksty w przekładach polskich	381
Opracowania	387

LITERATURA WĘGIERSKA

napisali: ISTVÁN CSAPLÁROS, Od początków do końca XIX wieku (rozdziały I—VII),

JERZY ROBERT NOWAK, Wiek XX (rozdziały VIII—X)

OD POCZĄTKÓW DO KOŃCA XIX WIEKU

I. Uwagi wstępne	393
II. Literatura okresu średniowiecza (do początku XVI wieku)	397
III. Renesans (ok. 1450—ok. 1640)	400
IV. Literatura okresu baroku (ok. 1600—1772)	410
V. Literatura węgierskiego oświecenia (1772—1825)	416
1. Sytuacja polityczna (do r. 1825)	416
2. Pierwsza faza oświecenia (1772—1795)	417
3. Późne oświecenie — rozkwit literatury klasycystycznej (1796—1825)	421
VI. Romantyzm	428
1. Kwestie periodyzacyjno-terminologiczne	428
2. Sytuacja polityczna w latach 1825—1849: tzw. okres reform, rewolucja i powstanie	429
3. Pierwsza faza romantyzmu (1825—1841): ukształtowanie się i rozkwit literatury romantycznej	432
4. Druga faza romantyzmu (1841—1848) — narastanie tendencji realistycznych	438
VII. Literatura w latach 1849—1900 — realizm	449
1. Sytuacja polityczna (do końca XIX wieku)	449
2. Literatura w latach 1849—1867 (od upadku rewolucji do tzw. ugody)	451
3. Literatura w pierwszych latach po tzw. ugodzie (1867)	464

4. Literatura w ostatnim ćwierćwieczu XIX stulecia	465
A. Ogólna sytuacja w życiu kulturalnym	465
B. Liryka	466
C. Proza	469
D. Dramat	473
WIEK XX	
VIII. Modernizm. „Pierwsze pokolenie” „Nyugatu” (1900–1919)	474
1. Sytuacja na Węgrzech w ostatnim okresie panowania Habsburgów	474
2. Poezja „pierwszego pokolenia” „Nyugatu”	478
3. Kierunki rozwoju prozy narracyjnej	491
Dramat popularny	497
IX. Literatura w latach 1919–1945	499
1. Uwagi wstępne	499
2. Poezja międzywojenna	500
A. Awangarda poetycka – Lajos Kassák	501
B. Tzw. drugie i trzecie pokolenie „Nyugatu”	505
C. W kręgu poezji rewolucyjnej i antyfaszystowskiej	509
3. Proza	515
A. Powieściopisarstwo i nowelistyka	515
B. Twórczość tzw. pisarzy ludowych	522
C. Lewicowa literatura na emigracji	532
D. Eseistyka	537
4. Teatr międzywojenny	541
X. Literatura po 1945 roku	542
1. Uwagi wstępne	542
2. Proza	544
A. Prozaicy starszego pokolenia	544
B. „Nowa fala” w węgierskiej prozie	555
C. Tzw. literatura rozrachunkowa	565
D. Tzw. socjografia literacka	566
E. Młodsze pokolenie twórcze	567
F. Eseistyka	569
3. Poezja	572
4. Dramat	584
5. Literatura węgierska w krajach sąsiednich	590
6. Literatura węgierska na Zachodzie	592
Teksty w przekładach polskich	597
Opracowania	603

LITERATURA ALBAŃSKA

napisał WACŁAW CIMOCHOWSKI

Uwagi Redakcji	607
I. Uwagi wstępne. Rys historyczny	608
II. Albańska ustna literatura ludowa	612
III. Literatura staroalbańska	615
1. Piśmiennictwo łacińskie	615

2. Albańskie piśmiennictwo religijne	617
3. Literatura albańska pisana alfabetem arabskim	619
4. Początki piśmiennictwa Arbreszów (XV–XVIII wiek)	621
IV. Literatura okresu odrodzenia narodowego (1836–1912)	623
1. Działalność oświatowa, kulturalna i literacka	623
2. Literatura Arbreszów w XIX wieku	626
3. Literatura w Albanii w pierwszej fazie okresu odrodzenia narodowego (1836–1880)	629
4. Rozkwit literatury (szczytowy okres odrodzenia narodowego 1880–1912)	630
A. Proza (publicystyczna i literacka)	630
B. Poezja	631
C. Dramat	634
V. Literatura niepodległej Albanii (1912–1939)	634
1. Uwagi wstępne	634
2. Poezja	635
3. Proza	637
4. Dramat	637
VI. Literatura w Ludowej Republice Albańskiej	638
1. Uwagi wstępne	638
2. Poezja	638
3. Proza	640
4. Dramat	640
Teksty w przekładach polskich	642
Opracowania	642

LITERACKIE DZIEDZICTWO CELTÓW

napisali: ALFRED F. MAJEWICZ, ELŻBIETA MAJEWICZOWA

Wprowadzenie ogólne

Wprowadzenie ogólne (tekst)	647
Opracowania	654

Literatura irlandzka

I. Rys historyczny (napisał Andrzej Lubach)	655
II. Uwagi wstępne	660
III. Piśmiennictwo staroirlandzkie	661
IV. Literatura okresu średnioirlandzkiego	664
1. Uwagi wstępne	664
2. Najważniejsze zbiory rękopiśmienne	666
3. Najważniejsze kroniki	668
4. Sagi	668
V. Literatura okresu wczesnonowoirlandzkiego (XIII–XVII wiek).	676
1. Poezja	677
2. Proza	680
VI. Tzw. odrodzenie narodowe	685
VII. Literatura XX wieku	688
Teksty w przekładach polskich	695
Opracowania	696

Literatura szkocko-gaelicka

Literatura szkocko-gaelicka (tekst)	700
Teksty w przekładach polskich	717
Opracowania	717

Literatura w języku *manx*

Literatura w języku <i>manx</i> (tekst)	719
Teksty w przekładach polskich	727
Opracowania	727

Literatura walijska

I. Uwagi wstępne	728
II. Poezja. Od czasów najdawniejszych do końca XIX wieku	729
III. Proza. Od czasów najdawniejszych do końca XIX wieku	739
IV. Literatura w XX wieku	745
Teksty w przekładach polskich	748
Opracowania	748

Literatura kornicka

Literatura kornicka (tekst)	750
Teksty w przekładach polskich	757
Opracowania	757

Literatura bretońska

Literatura bretońska (tekst)	758
Teksty w przekładach polskich	767
Opracowania	767

LITERATURA POLSKA W KONTEKŚCIE EUROPEJSKIM

napisał JERZY STARNAWSKI

I. Uwagi wstępne	771
II. Od początków piśmiennictwa polskiego do pierwszej drukowanej książki polskiej	773
III. Od pierwszych drukowanych książek polskich do ostatniej reduty renesansu polskiego	779
IV. Od <i>Gofreda Piotra Kochanowskiego</i> do schyłku XVII stulecia	797
V. Od gdańsko-pruskiej dynastii uczonych do wstąpienia na tron ostatniego króla polskiego	804
VI. Od wstąpienia na tron Stanisława Augusta do trzeciego rozbioru Polski	809
VII. Od upadku państwa polskiego do pierwszego tomu <i>Poezycji</i> Mickiewicza	818
VIII. Od pierwszego tomu <i>Poezycji</i> Mickiewicza do ostatnich utworów Słowackiego	825
IX. Od Norwida po trójcę wielkich powieściopisarzy	843
X. Od naturalizmu po Młodą Polskę	848
Posłowie napisał Władysław Floryan	861
Indeks osób	865
Indeks utworów anonimowych, zbiorowych i niepewnego autorstwa	916
Aneks	938